

คู่มือ ศูนย์การเรียนรู้คู่ชุมชนกับ กทช.

“จากแนวคิด สู่รูปธรรมการเรียนรู้...ร่วมกัน”

โดย คณะนักวิจัยที่ปรึกษา ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตามโครงการศูนย์การเรียนรู้คู่ชุมชนกับ กทช.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และ

กิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

(ฉบับ ผู้จัดการศูนย์การเรียนรู้)

คำนำ

คู่มือเล่มนี้ เขียนขึ้นด้วยการนำความตั้งใจและความฝันของหลายๆ คนในทีมจุฬาฯ ที่จะสื่อสารส่งผ่านให้กับเพื่อนร่วมอุดมการณ์(ผู้จัดการศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่และตัวแทนเยาวชน) โดยแอบคาดหวังเล็กๆ ว่าสิ่งที่ปรากฏในคู่มือเล่มนี้จะเป็นแนวทาง สร้างเสริม เติมศักยภาพต่อการนำไปจัดการบริหารศูนย์ฯ ให้บรรลุไปตามเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน

อย่างไรก็ตามคู่มือเล่มนี้จะไม่เกิดประโยชน์อย่างใดเลย หากผู้จัดการศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่ ขาดแรงจูงใจหรือขาดความตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะให้ศูนย์ฯ เกิดขึ้นบนความต้องการร่วมกันของทุกฝ่ายในชุมชน และอยู่ต่อไปอย่างยั่งยืน

คู่มือเล่มนี้ จึงเป็นเสมือนการสื่อสาร แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการบริหารจัดการศูนย์ฯ จากทีมจุฬาฯ มาถึงผู้จัดการศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่ ตัวแทนเยาวชน และหรือผู้เกี่ยวข้อง อย่างน้อยที่สุดได้เห็นมุมมองด้านต่างๆ และร่วมทบทวน บทบาทและหน้าที่ซึ่งกันและกัน เพื่อพร้อมต่อการช่วยกันนำพาศูนย์ฯ ไปสู่ความยั่งยืนต่อไป

คณะนักวิจัยที่ปรึกษา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือเล่มนี้จะเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงและเป็นแรงบันดาลใจให้เพื่อนร่วมอุดมการณ์ ได้นำไปใช้ตลอดจนสามารถดำเนินการได้บนพื้นฐานและสอดคล้องกับบริบทชุมชนอย่างแท้จริง

ด้วยความเชื่อมั่นและศรัทธา

จุฬาฯ ทีม

ศัพท์ยาก...ต้องเรียนรู้ร่วมกัน

แม้ผู้จัดการศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่ และตัวแทนเยาวชน จะมีที่มา ความรู้ ความสามารถ หรือรวมเรียกว่า ศักยภาพส่วนบุคคล จะแตกต่างกันก็ตาม แต่นั่นก็ไม่ใช่อุปสรรคที่จะทำให้การทำหน้าที่ในตำแหน่ง ผู้จัดการศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่ มีประสิทธิภาพลดลงไปได้ ขณะเดียวกันหากผู้จัดการศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่ ได้รับรู้ถึงความแตกต่างของตนและพร้อมที่จะเรียนรู้และทำความเข้าใจ ปรับความคิด ทักษะคติ ภายใต้เป้าหมายที่สอดคล้อง ตรงกัน และพร้อมที่จะเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างศูนย์การเรียนรู้คู่ชุมชนกับ กทช. ให้เป็นจริงเท่านี้ก็เพียงพอต่อความสำเร็จที่รออยู่ข้างหน้า

ศัพท์ยาก ที่ต้องเรียนรู้ร่วมกัน มีความสำคัญมากเพราะการดำเนินงานของศูนย์ฯ ต้องสร้างรูปธรรม การปฏิบัติให้สอดคล้องกับแนวคิด แนวทาง ซึ่งนั่นก็มิที่มาจาก “คำศัพท์ยาก” เหล่านั้นนั่นเอง เพื่อเป้าหมายที่ตรงกัน จึงมีความจำเป็นและปฏิเสธไม่ได้ว่าการสร้างความรู้ ความเข้าใจร่วมกันในครั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นส่วนของผู้จัดการศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจมีความเข้าใจที่แตกต่างกันนั้นได้เข้าใจและร่วมเดินไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

ครั้งนี้ได้นำเอาศัพท์ที่ใช้สื่อสารกันบ่อยๆ ภายในโครงการฯ ส่วนหนึ่งอาจมองว่าเป็นศัพท์เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี หรือศัพท์ที่แสดงสื่อสารถึงแนวทาง วิธีการดำเนินงาน การปฏิบัติของศูนย์ฯ ซึ่งล้วนแล้วแต่ต้องใช้ความตั้งใจและจริงจัง และจะเรียกว่าเป็นศัพท์ยาก ที่ต้องเรียนรู้ร่วมกัน ทำความเข้าใจร่วมกันก็ไม่ผิดนัก อย่างไรก็ตามจะต้องนำมาสื่อสารทำความเข้าใจด้วยการให้นิยามที่เข้าใจได้ง่ายและสอดคล้องกับการดำเนินงานจริง ดังนี้

1. ศัพท์เชิงแนวคิด เป็นคำศัพท์ค่อนข้างยาก จำเป็นต้องสร้างความเข้าใจร่วมกันค่อนข้างมาก แม้ได้มีการพูดถึง หรือกล่าวถึงอยู่บ่อยครั้งก็ตาม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคำศัพท์ที่ถูกจัดอยู่ในระดับเป้าหมายของศูนย์เรียนรู้ คู่ชุมชนกับ กทช. ในครั้งนี้ ซึ่งหมายถึง คำศัพท์ที่กำหนดขึ้นนี้ต้องการสื่อสารและให้มีการนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายที่วางไว้

สังคมแห่งการเรียนรู้ หมายถึง การที่คนในชุมชน ตำบล ได้มีการพูดคุย แลกเปลี่ยน ปรัชญาหรือ ในเรื่องต่างๆ ตามความสนใจ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการรับรู้ เข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร จากศูนย์ฯ และผลของการพูดคุยแลกเปลี่ยนเหล่านั้น นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับบุคคลหรือกลุ่ม ทั้งในระดับแนวคิด การปฏิบัติ วิธีการดำเนินชีวิต และท้ายที่สุดส่งผลให้เกิดความรัก สามัคคีของคนในชุมชน

คำถาม ทำอย่างไร? ให้ศูนย์ฯ เป็นจุดเริ่มต้นของ “สังคมแห่งการเรียนรู้ของคนในชุมชน”

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ในชุมชน ตำบล ได้เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ ตลอดจนร่วมติดตามประเมินผล ในการดำเนินงานของ ศูนย์ฯ ซึ่งเริ่มตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมฝัน และร่วมลงมือทำไปด้วยกันและสามารถทำให้ประชาชนรู้สึกเป็นเจ้าของ ในศูนย์ฯ ด้วยแล้ว การมีส่วนร่วมจะเกิดขึ้นตามมาด้วยความเข้มแข็ง

คำถาม ทำอย่างไร? ทำอะไรบ้าง? เพื่อให้ประชาชนในชุมชน ตำบล เข้ามามีส่วนร่วมกับศูนย์ฯ

การเรียนรู้ร่วมกัน หมายถึง ประชาชนในชุมชน ได้ใช้ศูนย์ฯ เป็นศูนย์กลาง หรือเป็นแหล่ง สถานที่ในการมาค้นคว้าข้อมูล หาความรู้ ตลอดจนทุกลักษณะกิจกรรม เช่น พบปะพูดคุย สอบถาม แลกเปลี่ยนด้วยตนเอง และหรือร่วมแลกเปลี่ยนกับผู้จัดการศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่ รวมถึง การเข้ามาเพื่อความบันเทิง เช่น ชมวิดีโอทัศน์ ดูหนัง ฟังเพลง หรือการอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นต้น ผลของการทำกิจกรรมที่ ศูนย์ฯ ในแต่ละครั้งส่งผลให้ได้รับรู้ คิด และเปลี่ยนแปลง ตนเองในทางที่ดีขึ้น

คำถาม กิจกรรมอะไรบ้าง? ที่สามารถทำให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามาเรียนรู้ร่วมกันโดยใช้ศูนย์ฯ เป็น แหล่งเรียนรู้ หรือเป็นศูนย์กลาง

ความเป็นเจ้าของ หมายถึง ความรู้สึกของประชาชนในชุมชน ตำบล ที่มีต่อศูนย์ฯ ในฐานะผู้เป็นเจ้าของศูนย์ฯ ซึ่งสามารถแสดงออกและปฏิบัติได้โดยการมีส่วนร่วมในรูปแบบต่างๆ เช่น ร่วมคิด ร่วมวางแผน หวงแหวน บำรุง รักษาและพัฒนาศูนย์ฯ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ตนเองและชุมชน

คำถาม จะต้องทำอย่างไรบ้าง? เพื่อให้ประชาชนในชุมชนได้รู้สึกถึงความเป็นเจ้าของศูนย์ฯ

ผู้มีส่วนได้เสีย หมายถึง ประชาชนทุกเพศ ทุกวัย ทุกกลุ่มในชุมชน ตำบล ที่จะได้รับประโยชน์จากการที่มีศูนย์ฯ ตั้งอยู่ในชุมชน เช่น เด็กๆ เยาวชน คนทำงาน ผู้สูงอายุ เป็นต้น

คำถาม ใครบ้าง? เป็นผู้มีส่วนได้เสียจากการมีศูนย์ฯ

เครือข่ายการเรียนรู้ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างกันในฐานะเพื่อนช่วยคิด เพื่อนให้คำปรึกษา ตลอดจนเพื่อนร่วมแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นในการดำเนินงานของศูนย์ฯ รวมถึงแนวทางการดำเนินชีวิต ตลอดจนเรื่องต่างๆ จากเพื่อนๆ ศูนย์ฯ ลำพูน พิจิตร ชัยภูมิ กระบี่ และสุราษฎร์ธานี ซึ่งสามารถนำสิ่งเหล่านั้นมาปรับปรุง พัฒนางานในหน้าที่ หรือชีวิตส่วนตัว ให้มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและอยู่อย่างมีความสุข

คำถาม ท่านสามารถสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ได้อย่างไรบ้าง และสร้างให้เกิดขึ้นกับใครบ้าง?

ความยั่งยืนของศูนย์ฯ หมายถึง ความสามารถของคณะกรรมการบริหาร ผู้จัดการศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่ ซึ่งดำเนินการให้ศูนย์ฯ เป็นสถานที่สำหรับการรับบริการข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ฝึกทักษะ ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ตลอดจนเป็นสถานที่พบปะพูดคุย แลกเปลี่ยนระหว่างกันของภาครัฐกับประชาชนและหรือประชาชนด้วยกันเอง รวมถึงการสนับสนุนให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ศูนย์ฯ ตรงกับความต้องการอย่างต่อเนื่อง

คำถาม ปัจจัยใด? ที่จะส่งผลต่อความยั่งยืนของศูนย์ฯ

2. ศัพท์เชิงปฏิบัติการ

คณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ หมายถึง คณะบุคคลที่ได้รับการแต่งตั้งหรือคัดสรรขึ้นมาชุดหนึ่งจากประชาชนในชุมชน โดยผ่านความเห็นชอบร่วมกันให้เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย แนวทาง แผนงาน กิจกรรม ที่จะส่งผลให้ศูนย์ฯ สามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายและนำไปสู่ความยั่งยืน

คำถาม ใครบ้าง? ในกรรมการบริหารชุดนี้

การเข้าถึงข้อมูล หมายถึง การดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งของคณะกรรมการบริหาร ผู้จัดการ และหรือ เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ เพื่อให้ประชาชนทุกเพศทุกวัยในชุมชน ตำบล ได้เข้ามารับรู้ เรียนรู้ เช่น ได้เห็น ได้อ่าน ได้เขียน ได้พูดคุย ได้สื่อสาร หรือจากการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น โดยมีอินเทอร์เน็ต เป็นสื่อกลาง

คำถาม ข้อมูลอะไรบ้างที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างง่ายๆ และตรงกับความต้องการและสถานการณ์ของตำบล ชุมชน ปัจจุบัน

โครงการ หมายถึง โครงการที่คณะกรรมการบริหาร ผู้จัดการศูนย์ฯ และหรือเจ้าหน้าที่ ได้ร่วมกันกำหนดจัดทำขึ้นมา หรือมีมติให้ดำเนินการเพื่อสนับสนุน ส่งเสริม ตลอดจนเชิญชวนให้ประชาชนในตำบล ชุมชน ได้เข้ามาร่วมหรือมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ และลงมือปฏิบัติ ติดตามสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งมีทั้งโครงการที่จัดขึ้นภายในและหรือนอกศูนย์ฯ เช่น โครงการสนับสนุนการได้เห็น ได้อ่าน ได้เขียน ได้พูดคุย ได้สื่อสาร เรื่องราวต่างๆ เป็นต้น

กิจกรรม หมายถึง รายละเอียดของงานต่างๆ ซึ่งผู้จัดการศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ได้กำหนดมาจากโครงการฯ โดยมีแนวปฏิบัติที่สอดคล้องกับเป้าหมาย หรือความต้องการเฉพาะในแต่ละครั้ง เช่น กิจกรรมเพื่อจูงใจให้ประชาชนเข้ามาใช้บริการศูนย์ฯ กิจกรรมการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชน เยาวชนในตำบล ชุมชน ได้ทราบข้อมูล ข่าวสาร องค์ความรู้ต่างๆที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

คำถาม มีโครงการ หรือกิจกรรมใดบ้างเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ฯ ไปสู่ความยั่งยืน

การติดตามและประเมินผล หมายถึง กิจกรรมซึ่งผู้จัดการศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่ ตลอดจนคณะกรรมการบริหาร ได้ร่วมกันกำหนดเป็นวิธีการเพื่อประเมินผลรวมทั้งหมด และหรือเป็นรายโครงการ / กิจกรรม ในการติดตามและประเมินผลกระทบต่อการเรียนรู้ของประชาชนทั้งก่อน ระหว่าง หรือหลังจัดโครงการ/กิจกรรม ต่างๆ ซึ่งอาจใช้เครื่องมือหรือเทคนิคในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบสอบถาม

แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ เป็นต้น ทั้งนี้ผลที่ได้สามารถนำไปแก้ปัญหาหรือพัฒนา และหรือต่อยอดให้ประชาชนในชุมชนเรียนรู้ร่วมกันอย่างมากมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น

คำถาม ออกแบบการติดตามและประเมินผลอย่างไร จึงได้ประโยชน์ต่อการดำเนินงานของศูนย์ฯ

มากที่สุด

แรงจูงใจ หมายถึง สิ่งซึ่งผู้จัดการศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่ และหรือผู้เกี่ยวข้อง ได้ร่วมกันคิดและจัดกระทำขึ้นเพื่อสร้างความสนใจ ใส่ใจ และหรือโน้มน้าวให้เห็นถึงความสำคัญ ความจำเป็นสำหรับเรื่องนั้นๆ ซึ่งมีผลให้ประชาชนในชุมชนยอมรับและปฏิบัติตาม

สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ หมายถึง บรรยากาศ สภาพแวดล้อมทั้งในและนอกศูนย์ฯ ซึ่งถูกจัดวางหรือทำให้มีขึ้นมาเพื่อสนับสนุน ส่งเสริม หรือเอื้อให้ผู้มาใช้บริการศูนย์ฯ เกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น มากขึ้น เช่น บรรยากาศของสถานที่ จัดตกแต่งด้วยสีสดใส คุุโปร่ง โล่งสบาย หรือ ที่นั่ง มุมหนังสือ โต๊ะ เก้าอี้ อยู่ในสภาพพร้อมใช้ มีมุมพักผ่อน เครื่องดื่ม และที่สำคัญ คือ สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เกิดจากตัวบุคคล ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ ผู้จัดการศูนย์ฯ พร้อมให้คำแนะนำและให้บริการแก่ทุกคนด้วยอัธยาศัย ไมตรี เป็นกันเองกับทุกคน เป็นต้น

คำถาม บรรยากาศแบบไหนที่สามารถทำให้ประชาชนสนใจเข้ามาใช้บริการศูนย์ฯ

Photograph by Eadkung: Ao Nang Beach @ Krabi
WWW.SIAMFREESTYLE.COM : ALL RIGHTS RESERVED, 2007 (C)

ภารกิจที่...ก้าวไปให้ถึง

การบริหารจัดการศูนย์ฯ ไปสู่ความยั่งยืน มิใช่เป็นหน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่ง หากแต่เป็นภารกิจร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะคนในชุมชน อย่างไรก็ตาม บุคคลที่สำคัญอย่างยิ่งหย่อนไปกว่าส่วนอื่นๆ ก็คือ เจ้าหน้าที่และผู้จัดการศูนย์ฯ ดังนั้นบุคคลดังกล่าว จะละเอียดหรือไม่ปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถ ศักยภาพของตน ก็ยากในการนำไปสู่ปัจจัยหลักของความสำเร็จหรือความยั่งยืนของศูนย์การเรียนรู้ได้

ดังนั้นภารกิจหลักๆ ที่จะต้องดำเนินการ และการนำไปปฏิบัติสำหรับผู้จัดการศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่ อาจแบ่งเป็นด้านๆ ได้ดังนี้

- 1.ภารกิจด้านการบริหารจัดการ
- 2.ภารกิจด้านประชาสัมพันธ์
- 3.ภารกิจด้านการติดตามและประเมินผล
- 4.ภารกิจอื่นๆ

รายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

1.บริหารจัดการ ภารกิจด้านการ เป็นภารกิจหลักและเป็นความรับผิดชอบในฐานะผู้จัดการศูนย์ฯ ที่จะต้องกำหนดแผนการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ภายใต้ความสอดคล้องกับศักยภาพและสภาพพื้นที่นั้นๆ โดยมีงาน ภาระที่ต้องดำเนินการโดยสังเขปดังนี้

1.1กำหนดแนวคิดและทิศทางในการบริหารจัดการศูนย์ฯ สู่การปฏิบัติที่เป็นจริง และสามารถวัด ประเมินผลได้

1.2กำหนดโครงสร้างย่อยภายในศูนย์ฯ เป็นการกำหนดโครงสร้างย่อยภายในศูนย์ฯ ซึ่งทำให้ผู้จัดการศูนย์ฯ สามารถรู้และเห็นถึงศักยภาพของตนและศูนย์ฯ รวมถึงเป็นแนวทางในการเปิดโอกาสให้ผู้มาใช้บริการได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้วย และทั้งหมดนั้นจะนำไปสู่ความเข้มแข็งและยั่งยืนของศูนย์ฯ ตามความต้องการหรือเป้าหมายได้

1.3จัดทำแผนงบประมาณ ผู้จัดการศูนย์ฯ จะต้องจัดทำร่างแผนงบประมาณประจำปี เสนอต่อคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ โดยร่างแผนดังกล่าวครอบคลุมถึงกิจกรรมทั้งหมดที่พียงเกิดขึ้นในการดำเนินงานของศูนย์ฯ เช่น งบประมาณการค่ากระแสไฟฟ้า ค่าน้ำประปา ค่าวัสดุอุปกรณ์สิ้นเปลือง หรือค่าจัดกิจกรรมต่างๆ เป็นต้น ทั้งนี้ร่างแผนกิจกรรมต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นควรเป็นแผนเชิงพัฒนาหรือแผนเชิงรุกเพื่อขับเคลื่อนศูนย์ฯ ภายใต้การนำของผู้จัดการศูนย์ฯ ให้ตอบสนอง ศูนย์ฯ เพื่อการเรียนรู้ ศูนย์ฯ เข้มแข็งและยั่งยืนฯ และศูนย์ฯการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชน

อย่างไรก็ตามร่างแผนงบประมาณประจำปี ผู้จัดการศูนย์ฯ พึงนำเสนอและปรึกษาในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ เสมอ

2.ภารกิจด้านประชาสัมพันธ์ ผู้จัดการศูนย์ฯ พึงตระหนักเสมอว่า ตนเองกำลังทำงานบนความท้าทายและความยากลำบาก จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรและศักยภาพที่มีอยู่มากที่สุด เพื่อให้การบริหารจัดการศูนย์ฯ ดำเนินไปตามเป้าหมาย การประชาสัมพันธ์ เป็นอีกงานหนึ่งซึ่งผู้จัดการศูนย์ฯ และเจ้าหน้าที่ของศูนย์ฯ จะต้องให้ความสำคัญและสร้างดำเนินการให้ประชาชนในพื้นที่และใกล้เคียงได้ ดังต่อไปนี้

2.1 ได้รับรู้ หมายถึง ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่และใกล้เคียงได้รับทราบ รู้ว่า มีศูนย์ฯ แห่งนี้ อยู่ตรงนี้ ศูนย์ฯ แห่งนี้ มีประโยชน์อย่างไร เช่น ประกาศผ่านหอกระจายข่าว วิทยุชุมชน หนังสือเวียน แจกใบที่ประชุม จัดทำป้าย สื่อบุคคล เป็นต้น

2.2 ได้เข้าถึง หมายถึง ประชาสัมพันธ์อย่างไรให้ประชาชนในพื้นที่และใกล้เคียง ได้เข้ามาใช้บริการของศูนย์ฯ ได้มาติดต่อตลอดจนได้เยี่ยมชมศูนย์ฯ เช่น จัดแนะนำเยี่ยมชม จัดกลุ่มย่อยๆ พุดคุย แลกเปลี่ยน (นำทัวร์) เป็นต้น

2.3 ได้ประโยชน์ หมายถึง ประชาสัมพันธ์ให้เห็นถึงประโยชน์ หรือสิ่งที่ประชาชนได้รับจากการให้บริการของศูนย์ฯ ได้อย่างไรบ้าง ศูนย์ฯ ส่งผลให้ประชาชนในพื้นที่และใกล้เคียงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาอะไร อย่างไร โดยการนำเสนอประโยชน์ควรออกมาในลักษณะที่เป็นรูปธรรมและนำเสนอผ่านการประชาสัมพันธ์ ทั้งภาพและเสียง

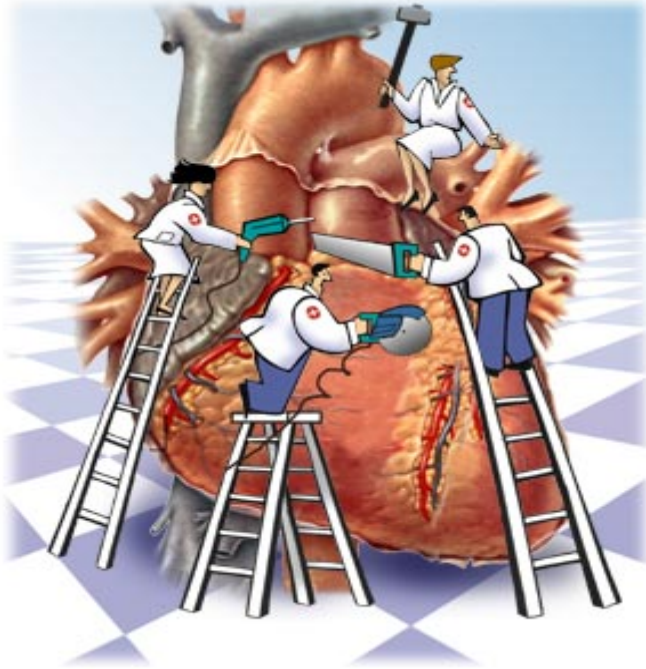
อย่างไรก็ตามการประชาสัมพันธ์จะเป็นด้วยวิธีไหน รูปแบบใด ผู้จัดการศูนย์ฯ ควรคำนึงถึงความเหมาะสมและสอดคล้องโดยเฉพาะเน้นการประชาสัมพันธ์ ซึ่งผู้รับข้อมูล ข่าวสาร เหล่านั้น คือ ประชาชนในพื้นที่

คำถาม เขียนสคริปเพื่อการประชาสัมพันธ์ หรือออกแบบการประชาสัมพันธ์เพื่อการรับรู้ เข้าถึง และได้ประโยชน์ จากศูนย์ฯ จะทำได้ไหม ทำได้หรือเปล่า

3.ภารกิจด้านการติดตามและประเมินผล ผู้จัดการศูนย์ฯ จำเป็นต้องติดตามและประเมินผล ในทุกๆ ด้าน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาศูนย์ฯ ให้สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายมากที่สุด การติดตามและประเมินผล ผู้จัดการศูนย์ฯ สามารถดำเนินการได้ทั้งก่อน ระหว่าง และหลัง การดำเนินงานหรือทำกิจกรรม เช่น ติดตามและประเมิน ด้วยการเปรียบเทียบ ก่อน ระหว่าง หลัง ทำกิจกรรม การสอบถาม การสังเกต การสัมภาษณ์ เหล่านี้คือเครื่องมือ หรือวิธีการ เพื่อให้ได้มาซึ่ง ผลลัพธ์ เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

4.ภารกิจอื่นๆ แม้ผู้จัดการศูนย์ฯ มีภาระ ความรับผิดชอบมากมาย แต่ขณะเดียวกันอุดมการณ์ หรือความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งอาจเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล อาจมีหรือไม่มีก็ได้ หากแต่ยังคงเป็นความหวัง ความฝันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง อยากให้เกิด หรือผลักดันให้มีขึ้นและเชื่อว่า อุดมการณ์และความคิดสร้างสรรค์ เหล่านี้ จะเป็นสายใยเชื่อมร้อยสิ่งต่างๆ เข้าด้วยกัน ท้ายที่สุดแล้ว ความเข้มแข็งและยั่งยืนของศูนย์ฯ ก็จักเกิดขึ้นได้

กิจกรรม...เพื่อการเรียนรู้ร่วมกันอย่างยั่งยืน

กิจกรรม ถือเป็นการนำเอาแนวคิดลงมาสู่สิ่งที่แสดงให้เห็น หรือสื่อสารออกมาเป็นรูปธรรม สามารถจับต้องได้ ซึ่งทำให้เข้าใจได้ว่ากิจกรรมนี้เพื่ออะไร แล้วกิจกรรมเหล่านั้นสามารถสร้างหรือทำให้เกิดผล ไปอย่างที่ต้องการหรือไม่ สำหรับการจัดกิจกรรมและหรือดำเนินกิจกรรมของศูนย์ฯ ในครั้งนี้เป็น ความอิสระของแต่ละพื้นที่ สถานที่ ผนวกกับแนวคิดในการบริหารจัดการศูนย์ฯ ที่จะให้มีขึ้น โดยอาจอิง กิจกรรมที่จะเกิดขึ้นตามแผนงบประมาณ หรือเป็นกิจกรรมที่เสริม เพิ่มเติมเข้ามาตามสถานการณ์ก็ได้

อย่างไรก็ตามกิจกรรมที่เกิดขึ้น ผู้จัดการศูนย์ฯ ควรตระหนักว่ากิจกรรมเหล่านั้น อาจจำเป็นต้อง ใช้งบประมาณและหรือไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณเพื่อการดำเนินงานก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของ กิจกรรม เป็นสำคัญ เช่น กิจกรรมเชิญชวน สามารถทำได้โดยไม่ต้องใช้งบประมาณ หรือใช้แต่น้อยมาก

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างกิจกรรมซึ่งผู้จัดการศูนย์ฯ และหรือเจ้าหน้าที่ สามารถนำไปดำเนินการต่อ หรือปรับ ประยุกต์ให้สอดคล้องกับความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ซึ่งส่วนหนึ่งก็ล้าไปกับกิจกรรมตามภารกิจ นั้นเอง เช่น

1.ภารกิจด้านการบริหารจัดการ เช่น

- 1.1 กิจกรรมประชุมกลุ่มย่อยเพื่อแลกเปลี่ยนแนวคิดในการบริหารจัดการศูนย์ฯ
- 1.2 กิจกรรมเชิญชวนสมาชิกเข้าร่วมดำเนินงานร่วมกับศูนย์ฯ
- 1.3 กิจกรรมรายงานผลการดำเนินงานของศูนย์ฯ
- 1.4 กิจกรรมสร้างแรงเสริม จูงใจ ผู้ใช้บริการ

2. ภารกิจด้านประชาสัมพันธ์

- 2.1 จัดทำแผ่นพับ ป้ายโฆษณา
- 2.2 จัดดำเนินการเสียงตามสาย แจ้งข่าวสารข้อมูล
- 2.3 จัดกิจกรรมทิวโรงเรียน วิทยาลัย ในชุมชน
- 2.4 จัดทำจุลสารศูนย์ฯ
- 2.5 จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายศูนย์ฯ

3.ภารกิจด้านการติดตามและประเมินผล

- 3.1 จัดทำแบบประเมินผลการรับรู้ เข้าถึง ของผู้ให้บริการ
- 3.2 จัดทำสรุปผลการใช้บริการ
- 3.3 จัดกิจกรรมระดมสมองประเมินผลการให้บริการของศูนย์ฯ ประจำปี
- 3.4 จัดทำตัวชี้วัดสำหรับพื้นที่เพื่อประเมินผลของศูนย์ฯ ในด้านต่างๆ

4.ภารกิจอื่นๆ

- 4.1 จัดกิจกรรมบันเทิง
- 4.2 ประชุมเครือข่ายผ่านระบบทางไกล

นานา หลากหลาย... จากเพื่อนๆ

ความต้องการที่ให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการสำหรับผู้จัดการศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่ และตัวแทนของเยาวชน จากแต่ละศูนย์ฯ(นาร์่อง) ซึ่งแต่ละศูนย์ฯ ผลัดเปลี่ยนเวียนกันเป็นเจ้าภาพ เริ่มจากศูนย์ฯ ลำพูน กระบี่ พิจิตร ชัยภูมิ และสุดท้ายที่ ศูนย์ฯ สุราษฎร์ธานี

นอกเหนือจากต้องการให้ผู้จัดการศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่ ได้เรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อรองรับการทำหน้าที่ในฐานะผู้จัดการศูนย์ฯ เจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ แล้ว สิ่งที่แอบเป็นความหวังและเชื่อว่าเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญให้ศูนย์ฯ สามารถดำเนินการไปได้ บนแนวคิดของศูนย์ฯ เพื่อการเรียนรู้อย่างยั่งยืนของประชาชน

เพื่อนพ้อง น้องพี่ ได้แสดงออกถึงความรู้สึก และความต้องการให้สิ่งเหล่านั้นเกิดขึ้นและสานต่อไปเรื่อยๆ

“อยากได้มิตรภาพที่ดีจากต่างคน ต่างภาค ต่างถิ่น”

“ความรู้ ความสามัคคี และรอยยิ้มจาก พี่ๆ น้องๆ”

“มิตรภาพระหว่างใจ มอบให้ระหว่างเรา เก็บไว้เวลาเหงา เราจะได้คิดถึง พี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ “

“ได้แนวคิด มิตรภาพ และความสัมพันธ์ โยงสู่ความยั่งยืนศูนย์เรียนรู้”

ดังนั้นสิ่งที่เกิดขึ้นและโยงโยเป็นเครือข่ายสู่ความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป “จากใจเพื่อน สู่เพื่อน เพื่อนร่วม สานฝันสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน” หาได้ต้องรอจากใคร เพียงแค่พวกเรา เริ่มลงมือทำตั้งแต่ววันนี้...

คำถาม เราจะทำอย่างไรต่อไปให้มีมิตรภาพ ความรัก ความสามัคคี และความรู้ เกิดขึ้นกับพวกเรา ตลอดไป